

Sygn. akt III KZ 14/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 531 § 1 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 marca 2022 r.

w sprawie **P. G.**

skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i in.

zażalenia skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w S.

z dnia 28 stycznia 2022 r., sygn. akt IV Ka (...)

o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt IV Ka (...)

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 sierpnia 2020 r., sygn. akt IV K (...), P. G. został skazany za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 3 lat pozbawienia wolności (k. 482).

Od powyższego wyroku oskarżony wywiódł osobistą apelację, która została przyjęta. Termin rozprawy odwoławczej w tej sprawie, toczącej się przed Sądem Okręgowym w S. pod sygnaturą IV Ka (...), został wyznaczony na 11 maja 2021 r. O terminie tym oskarżony P. G. został osobiście zawiadomiony (k. 512).

Na rozprawie odwoławczej przeprowadzonej w dniu 11 maja 2021 r., na której P. G. się nie stawił, Sąd Okręgowy wydał wyrok, w sprawie IV Ka (...), na mocy którego utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu (k. 518).

Pismem z dnia 20 sierpnia 2021 r. (data nadania pisma w Areszcie Śledczym w S.) P. G. zwrócił się z prośbą do Sądu Okręgowego w S. o przesłanie mu sentencji wyroku wskazując, że nie zgadza się z wyrokiem i chce się zwrócić do Strasburga.

W odpowiedzi na to pismo przesłano P. G. odpis ww. wyroku, który ten odebrał w dniu 09.09.2021 r. (k. 617).

Pismem zatytułowanym „prośba” z dnia 13 września 2021 r. (data nadania pisma w Areszcie Śledczym w S.) skierowanym do Sądu Apelacyjnego w (...) skazany poinformował, że nie zgadza się „co do wyroku z pierwszej i drugiej instancji w sprawie IV K (...)” (k.625).

Pismem z dnia 15 września 2021 r. P. G. został wezwany do wskazania, czy powyższe pismo dotyczy wznowienia postępowania czy kasacji od wyroku w sprawie IV K (...), pod rygorem nieuwzględnienia wniosku (k. 624)

Pismem z dnia 22 września 2021 r. (data nadania w Areszcie Śledczym w S.) P. G. zwrócił się z prośbą „o wznowienie mu kasacji” w sprawie IV K (...) (k. 622). Pismo to zostało potraktowane jako wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji.

Pismem z dnia 4 listopada 2021 r. P. G. został wezwany do uzupełnienia braku formalnego wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji poprzez sporządzenie i podpisanie kasacji przez obrońcę będącego adwokatem lub radcą prawnym, pod rygorem uznania wniosku za bezskuteczny (k.635).

Pismem z dnia 15 listopada 2011 r. (data nadania w Zakładzie Karnym w G.) skazany zwrócił się z wnioskiem o przyznanie mu obrońcy z urzędu (k. 637).

Zarządzeniem z dnia 27 grudnia 2017 r., sygn. akt IV Ka (...), Zastępca Przewodniczącego IV Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w S. wyznaczył P. G. obrońcę z urzędu w osobie adwokata M. M., celem podjęcia ewentualnych czynności w postępowaniu okołokasacyjnym (k. 644).

W dniu 17 stycznia 2022 r. (data nadania pisma) obrońca skazanego skierował do Sądu Okręgowego w S. wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt IV K (...) wraz z wnioskiem o sporządzenie tego uzasadnienia (k. 651 – 656).

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2022 r., IV Ka (...) Sąd Okręgowy w S. odmówił skazanemu P. G. przywrócenia terminu zawitego do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 maja 2021 r., sygn. akt IV Ka (...) (k.657 – 658).

Od powyższego postanowienia obrońca P. G. wywiódł zażalenie, podnosząc zarzut obrazy art. 126 § 1 k.p.k. w zw. z art. 16 § 2 k.p.k., polegającej na uznaniu, iż w sprawie nie wystąpiły okoliczności skutkujące możliwością uznania, że uchybienie terminowi nie nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych, bez uwzględnienia zaniedbań ze strony sądu w zakresie obowiązku informowania uczestników postępowania o przysługujących im uprawnieniach, w szczególności w zakresie środków zaskarżenia po uprawomocnieniu się orzeczenia, czym pozbawiono uczestnika procesu karnego możliwości wyczerpania wszystkich środków odwoławczych.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie odmiennie co do istoty sprawy, poprzez przywrócenie P. G. terminu zawitego do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 maja 2021 r., IV Ka (..).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest bezzasadne. W przedmiotowej sprawie, co słusznie zauważył sąd odwoławczy, nie wykazano bowiem, by niedotrzymanie terminu zawitego do

złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 11 maja 2021 r., IV Ka (...), nastąpiło z przyczyn od skazanego niezależnych. Skazany, mimo prawidłowego zawiadomienia go o terminie rozprawy apelacyjnej, nie stawiał się na nią i bezpośrednio po jej zakończeniu nie zainteresował się jej przebiegiem. Pierwsze pismo wyrażające zainteresowanie zapadłym w tej sprawie wyrokiem odwoławczym skarżący skierował do sądu dopiero w dniu 20 sierpnia 2021 r., a zatem po upływie ponad 3 miesięcy od daty ogłoszenia tego orzeczenia. W tej sytuacji uchybienie terminowi do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego było konsekwencją jego własnych zaniedbań, a nie przyczyn nieależących po jego stronie.

Odnosząc się do argumentów skarżącego należy podkreślić, że sąd odwoławczy nie był zobowiązany pouczyć skazanego o terminie i sposobie zaskarżenia wyroku tego sądu jeszcze przed terminem rozprawy apelacyjnej. Przepis art. 100 § 8 k.p.k. jednoznacznie wskazuje wszak, w którym momencie należy pouczyć uprawnionych o prawie do zaskarżenia decyzji procesowej, stanowiąc, że *przy ogłoszeniu lub przy doręczeniu orzeczenia i zarządzenia należy pouczyć uczestników postępowania o przysługującym im prawie, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia lub o tym, że orzeczenie lub zarządzenie nie podlega zaskarżeniu*. W analizowanej sprawie nie zachodziła przy tym konieczność doręczenia oskarżonemu wyroku sądu odwoławczego z urzędu. Oskarżony nie był bowiem pozbawiony wolności, a tym samym nie aktualizował się w jego przypadku obowiązek doręczenia wyroku, o którym mowa w art. 422 § 2a k.p.k. Nadmienić należy, że na rozprawie apelacyjnej przewodnicząca udzieliła obecnym tam uczestnikom pouczenia zarówno o terminie i sposobie wniesienia kasacji oraz o terminie i sposobie złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia (k. 517 – 517 v.).

Całkowicie chybione było przy tym odwoływanie się przez skarżącego do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2017 r., sygn. akt III KZ 56/17. W judykacie tym, Sąd Najwyższy wskazał, że przy zawiadomieniu o terminie rozprawy odwoławczej należało pouczyć strony o treści art. 100 § 3 k.p.k.

regulującym kwestie związane z doręczaniem wyroku, a nie o sposobie i terminie zaskarżenia wyroku, który może na tej rozprawie zapaść. Uwaga ta została przy tym osadzona w specyficznych realiach tamtej sprawy związanych ze zmianą treści art. 100 § 3 k.p.k. i błędnym pouczeniem oskarżonego, że ma prawo do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku w nieprzekraczalnym (zawitym) terminie 7 dni od daty doręczenia odpisu wyroku. W przedmiotowej sprawie takie okoliczności nie zachodzą, a ponadto, co wynika z protokołu rozprawy głównej z dnia 27 stycznia 2020 r., oskarżonego pouczone o treści art. 100 § 3 k.p.k. bezpośrednio przed odebraniem od niego wyjaśnień, choć nie było to już obowiązkowe (k. 458). Od dnia 5 października 2019 r. o treści tej regulacji należy pouczać oskarżonego przy doręczeniu wezwania na rozprawę albo zawiadomienia o jej terminie (art. 353 § 4 k.p.k.). W przedmiotowej sprawie akt oskarżenia wpłynął do sądu w dniu 28 października 2019 r. Ze zwrotnego potwierdzenia odbioru znajdującego się na k. 456 akt sprawy wynika, że oskarżonemu doręczono zawiadomienie o terminie rozprawy głównej oraz odpis aktu oskarżenia wraz z pouczeniem.

W związku z faktem, że wszystkie z pism skazanego, które w ocenie obrońcy winny być traktowane jako wnioski o uzasadnienie wyroku lub wnioski o przywrócenie terminu do jego złożenia, wpłynęły po upływie ustawowego terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego (art. 524 § 1 k.p.k.), a którego skazany nie dochował z przyczyn, które nie były od niego niezależne, rozważania na wskazany przez obrońcę temat pozostawały bez jakiegokolwiek wpływu na trafność zaskarżonej decyzji procesowej.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.